

ZDRUŽITEV ITALIJE IN NEMČIJE

Združitev Italije

- Italija je v 19. st. neenotna, razbita na majhne države na severu, Papeška država in Neapeljsko kraljestvo
- Italijansko narodno gibanje oz. risorgimento je imelo za cilj združitev majhnih držav v Združeno Italijo
- Pri združevanju Italije je pomembno vlogo odigralo liberalno meščanstvo
- Revolucija l. 1848 je te težnje še okrepila
- **ITALIJA I. 1848:**
- l. 1846 je postal papež Pij IX., ki je v začetku kazal značilnosti liberalnega človeka, nato pa je postal pravo nasprotje tega
- pojavljati se začnejo nemiri in vanje se začnejo vpletati tudi Avstrijci
- italijanske države so zahtevale liberalno ustavo in to je zaznal tudi sardinijski kralj Albert
- govorimo o sveti vojni
- omeniti je potrebno dva italijanska narodnjaka: Garibaldi in Mazzini
- avstrijski vojski je l. 1848 poveljeval maršal Josef Radecki (Radetzky)
- v tej vojski sta bili najbolj cenjeni dve enoti: Kranjski Janezi in Tirolski fantje
- kralj Albert ni uspel in je zato odstopil, v korist svojega sina Viktorja Emanuela II., ki je nato združil Italijo
- za Avstrijo sta bili zelo pomembni Lombardija in Benečija
- najmočnejša pozicija v Italiji je bila pozicija Piemonta, druge so bile razdeljene na grofije...
- pojavi se vprašanje ali je Italija republika ali kraljevina
- Mazzini je bil za republiko in tako je Viktor Emanuel II. za predsednika vlade postavil grofa Cavourja
- Cavour je reševal italijansko vprašanje zelo spretno; na svojo stran pridobi evropske sile, predvsem Francijo (Napoleona I.)
- Krimski vojna je bila na Krimu, tu se je pokazalo kako vojaško šibka je Rusija; udeležil se jo je Tolstoj
- Napoleon III. je združitev Italije vzel kot svoj projekt, prepričan, da ga bo nadziral, a mu to ne uspe
- Krimski vojna je eden izmed vidikov internacionalizacije, zgodila se je, ker je Rusija hotela izhod iz Črnega morja
- Odločilna bitka je bila pri Solferinu (1859)
- Dunant je bil ustanovitelj rdečega križa
- Avstrija je poražena in izgubi Lombardijo
- Proces združevanja se je nadaljeval
- Italija dobi: Palma, Toskana, Emilia Romania (1860)
- Vprašanje Rima, Neaplja ter Benečije je bilo odprto
- l. 1861 se je v Torinu zbral prvi parlament
- l. 1860 je Garibaldi na Siciliji začel upor proti Neapeljskemu kraljestvu, zadnjega kralja je odstavil in krono ponudil Piemontskemu kralju
- l. 1866 sta se spopadli Prusija in Avstrija, Avstrija zgubi, Italija gre na stran Prusije in zahteva Benečijo
- Vprašanje Rima se razreši l. 1870, Napoleon ni več ovira, l. 1871 postane Rim prestolnica; l. 1929 se problem reši in nastane država Vatikan
- Napoleon III. je poražen v vojni s Prusijo, ni več zaščite papeža

Združitev Nemčije

- rimsko nemško cesarstvo je razpadlo l. 1806, to je čas Napoleona
- nato sledi Dunajski kongres, revolucija l. 1848 (frankfurtski parlament)
- l. 1851 se nemška zveza obnovi
- najprej sta bili Prusija in Avstrija najmočnejši, že l. 1849 pa je bilo jasno, da se je Prusija odločila, da bo prišlo do združitve nemških držav brez Avstrije, treba je bilo premagati Avstrijo in Francijo, da je prišlo do združitve
- Zadnjič sta Avstrija in Prusija sodelovali v vojni proti Danski (1864); Danska izgubi, Avstrija dobi Schleswick, Prusija pa Holstein. V tej vojni se izkaže admiral Tegetthoff, ki pa se oblikuje šele v vojni proti Italijanom pri Visu l. 1866
- Ta vojna se razreši na Češkem, kjer zmaga Prusija proti Avstriji
- V severno nemški zvezi je bila vodilna Prusija
- L. 1870 pride do spopada med Prusijo in Francijo, kjer je Francija hitro izgubila
- Pariz je obkoljen, v Franciji se odpravi cesarstvo, proglašena je republika
- Ker se parižani uprejo se zgodi Pariška komuna (1. socialistična država)
- V Evropi nastanejo napetosti
- Nemčija zahteva ponovno delitev kolonij, zato pride do 2. svetovne vojne
- Nemčija postane zvezna država, razdeljena na 25 kneževin in svobodnih držav
- Otto von Bismarck združi Nemčijo
- Vodil je t.i. realno politiko
- V zunanji politiki ni želel konfliktov, ni želel svetovne vojne
- William II. zamenja Williama I. s katerim pa Bismarck ne more sodelovati
- William II. sproži svetovno vojno
- Skregali so se za balkansko državo Rusijo
- Bismarck je zagovarjal kulturni boj, bil je strog kritik krščanske cerkve, motilo ga je, da je papež v Rimu in ne v Nemčiji, bal se je social demokratov, bil je pobudnik, da se sprejme socialna zakonodaja, kasneje je za zakonodajo proti socialistom
- William II. odstopi zaradi priprav na vojno in ukinitve zakona
- Če odmislimo Rusijo je bila Združena Nemčija največja država
- Porast gospodarske moči in prebivalstva po združitvi
- Združena Nemčija ne pozna nacionalnih nasprotij
- V Nemčiji ni bilo parlamentarne tradicije in to se pozna v političnem vzdušju
- Zelo močna pa je birokracija in militarizem (pretiran vpliv vojske na politiko)
- V skupni nemški državi je l. 1883 parlament sprejel zakon o zdravniškem zavarovanju, nekaj let kasneje pa o starostnem zavarovanju
- Nemška politika se vse bolj usmerja na J in V
- To pripelje do Sarajevskega atentata